

ЛЮДИНА У СВІТЛІ КОНЦЕПЦІЙ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

© Надія Лазарович, 2011

Проаналізовано погляди теоретиків інформаційного суспільства на людину, що зумовлюють раціоналізацію людського буття та трансформацію сутнісних вимірів людської природи (інформаційно-технічний детермінізм), появу нових типів спілкування та форм комунікацій (інформаційно-комунікативна сфера), гармонійне поєднання людини, технічної й природної сфер (інформаційний екогуманізм). Знання й інформація визначаються як домінуючі аксіосфери особи у смислових вимірах інформаційного суспільства, котрі постулюють модуси мобільності, гнучкості, втрати буттєвої вкоріненості тощо.

Ключові слова: людина, інформаційне суспільство, технологія, технічне середовище, концепції інформаційного суспільства.

Nadiya Lazarovych. Human being in the light of informational society' concepts.

In the article the views of theorists of the Information Society on a human being is analyzed: the rationalization of human life and the transformation of the essential measurements of human nature (information-technical determinism), a new types and forms of communication (information-communication sphere), a harmonious combination of human, technical and natural factors (ecology of information sphere). Knowledge and information are defined as dominant values of the Information Society, which postulate modes of mobility, flexibility, loss deep of being etc.

Keywords: human being, Information Society, technology, technical environment, the concept of Information Society.

Бурхливий техніко-технологічний розвиток наукових досягнень, що втілюються у поширенні інформаційних та комунікативних технологій, мережі Інтернет, розвитку кіберкультури, зумовлює глибинні зміни соціокультурного виміру сучасної цивілізації. З одного боку, ми можемо спостерігати оптимістично-позитивне трактування інформаційного суспільства – суспільства знань та комунікацій, що спирається на «підкреслення значення теоретичного кодифікованого наукового знання і форм його впливу на суспільний розвиток у вигляді технологій» [13, с.10]. Зокрема, С. Лем визначає інформаційні технології як «зумовлені станом знань і соціальною ефективністю способи досягнення цілей, поставлених суспільством» [5, с. 12]. У трактуванні Г. Кана новий вимір інформаційного суспільства зіставляється із серією пов'язаних між собою технологій «К4 І2» (Команда, Контроль, Комунікації, Комп'ютер = К4; Інформація, Інтелект = І2) [10, с. 195]. З іншого боку, спорадичний цивілізаційний техніко-технологічний поступ породжує «ситуацію невизначеності, перманентних ризиків, випадковостей та криз» [11, с. 14], позаяк безперервні наукові відкриття і технологічні новації створюють атмосферу постійної нестабільності та відсутності телеологічності соціокультурного розвитку.

Сьогодні динамічно експоненційно зростає кількість наукової інформації, котра зумовлює для людини можливості творчого вибору закономірних способів зміни або створення нових технологічних варіантів. І нарешті, це динамічний канал самоврівноважування різних форм соціального життя: управління та самоуправління суспільними об'єктами, процесами і системами всіх рівнів; поділу та інтеграції в опосередковано складних системах праці, науки і культури;

регулювання економічного життя через фінансово-грошову систему; управління політичною, соціально-психологічною й екологічною сферами тощо [15, с. 13].

Відповідно, буттєва вкоріненість сучасної людини в інформаційно-технічні детермінанти цивілізаційного розвитку, без сумніву, сьогодні стає актуальною та злободенною проблемою. Зауважимо, що соціокультурні виміри інформаційного суспільства також зумовлені виникненням особливого типу автономії особистості: людина може змінювати свої корпоративні зв'язки, не будучи до них жорстко прив'язаною; вона може і здатна дуже гнучко будувати відносини з іншими людьми, долучатися до різних соціальних спільнот і різних культурних традицій. Цей прискорений цивілізаційний розвиток актуалізує проблему соціальної комунікації, адже світ, який постійно змінюється, обриває численні коріння минулого, змушуючи людину одночасно жити у різних традиціях, культурах, пристосовуватись до перманентно змінних соціокультурних та технічно зумовлених обставин.

Метою статті є спроба висвітлити і проаналізувати становище людини у смислових вимірах інформаційного суспільства, спираючись на найвідоміші концепції за такими характеристиками: технічно-інформаційні детермінанти (Д. Белл, П. Дракер, Дж. Нейсбіт, Е. Тоффлер), інформаційно-комунікативна сфера (Г.М. Маклюен, М. Кастельс, Ж.-М. Феррі, А. Етціоні), а також інформаційно-екологічний вимір (Г. Сколімовські, Й. Масуда).

Так, суспільства обміну, які приходять на зміну суспільствам виробництва, своєю чергою, починають змінювати суспільства комунікацій – це відображає стадіальний розвиток техногенної західноєвропейської цивілізації: доіндустріальне, індустріальне та постіндустріальне суспільства. Інформаційне суспільство – це «принципово новий етап розвитку сучасної цивілізації. Його основними ресурсами є інформація і знання, діяльність людей здійснюється на основі використання послуг, що надаються за допомогою інформаційно-інтелектуальних технологій та технологій зв'язку» [14, с. 6]. Відтак у епіцентрі наукового дискурсу опиняються концепції «інформаційного суспільства»: «постіндустріального суспільства» Д. Белла, «нового індустріального суспільства» Дж. Гелбрейта, «технотронного суспільства» З. Бжезинського, «телематичного суспільства» Дж. Мартіна, «третьої хвилі» Е. Тоффлера, «інформаційно-мережевого суспільства» М. Кастельса, синергетичного інформаційного суспільства «Комп'ютопії» Й. Масуда, «цифрової цивілізації» Д. Тапскотта тощо.

Найпоширенішою є традиція трактування інформаційного суспільства й людини з позицій технічного детермінізму. Теоретики цього напрямку розглядають інформаційне суспільство виключно як техногенне з його пріоритетом інформаційних технологій, котрі є визначальними чинниками соціальних трансформацій. Зокрема, Дж. Нейсбіт справедливо зазначав, що «комп'ютерні технології стали для інформаційної епохи тим самим, чим була механізація для промислової революції» [21, р. 28]. Е. Тоффлер продовжує цю думку, стверджуючи, що «комп'ютерні технології та інформаційні мережі є символами нового суспільства, що приходять на зміну заводам – символам індустріального суспільства» [17, с. 34].

За словами Д. Белла, теоретичне знання – це вісь, навколо якої повинна бути організована технологія, економічне зростання і стратифікація постіндустріального суспільства, яке диференціюється на три окремі царини: соціальну структуру (економіка, технологія, професійна система), політику та культуру (символічне вираження значень): «Коріння соціальної структури у функціональній раціональності та ефективності, культури – в парадоксальному виправданні самовизначення особи» [19, р.477]. Відповідно, «центральна роль теоретичного знання визначить і становище вченого як центральної фігури нового суспільства ... джерела інновацій і знання» [19, р. 344].

Водночас Д. Белл наголошує на певній спадкоємності соціокультурних відносин між індустріальним та інформаційним суспільством, що й зумовлює трактування людини та її діяльності, наголошуючи, однак, що у особи постіндустріального світу «горизонти розширюються і з'являються нові бажання і смаки» [19, р. 128]. Загалом, якщо в доіндустріальних суспільствах переважала сільськогосподарська праця, а в індустріальних найпоширенішою була праця на мануфактурах, то в постіндустріальному суспільстві чільну роль відіграє зайнятість у сфері послуг. Спосіб життя людини також докорінно відрізняється: у доіндустріальному суспільстві це «взаємодія з природою, ... коли використовується м'язова сила... В індустріальну епоху, в технічному і раціоналізованому суспільстві, в якому домінує машина, життя людини стає своєрідною взаємодією

з перетвореною природою...В постіндустріальному суспільстві – діяльність заснована на послугах... і є взаємодією між людьми...Головну роль при цьому відіграє інформація» [19, р. 126–127]. Так, на переконання Ф. Уебстера, «взаємодія між людьми» і є тією взаємодією, для якої базовим ресурсом постає інформація» [18, с. 55], позаяк інформація є не що інше як «сукупність субординованих фактів або суджень, що являють собою аргументоване твердження або експериментальний результат, здатний бути переданим іншим людям з використанням засобів зв'язку в певній систематичній формі» [1, с. 235].

Відомий теоретик інформаційного суспільства Е. Тоффлер у бестселері «Третя хвиля» розглядає «особистість майбутнього», котра глибоко вкорінена в динаміку соціокультурних перетворень: «Третя хвиля є продуктом драматичних змін рис, нав'язаних суспільством, – не нова людина, а новий соціальний характер» [16, с. 295]. А це означає, що відповідно до різноманітності, поліваріативності, багатоцентровості інформаційної соціальної системи особистість теж являтиме собою розмаїтість рольових моделей і життєвих стилів. Зрештою, поява «конфігуративного» чи «модулятивного Я» – це необхідність в умовах інформаційного суспільства. «Модульна людина» – це людина, яка здатна змінювати типи діяльності, може потенційно вписуватись у будь-які сфери соціальної системи: організації, угруповання, співтовариства, а також легко їх полишати, змінювати власні переконання: «Третя хвиля змінює природу ідентичності... Перехід до гетерогеннішого, диференційованішого суспільства передбачає те, що індивід все менше зв'язаний контекстом свого народження і володіє великим вибором у самовизначенні. Прихід Третьої хвилі пов'язаний також із помітним прискоренням темпів соціальної та культурної зміни, так що ідентифікації, які обираються, стають короточаснішими, а люди приймають чи відмовляються від якихось компонентів своїх ідентичностей швидше, ніж будь-коли» [10, с. 281–282]. Тому «Третя хвиля найбільше винагороджує за пізнавальні здібності та освіту, а також людей, які здатні до швидкого пристосування, до змін... Вона винагороджуватиме людей допитливих, цікавих, які прагнуть з'ясувати, що відбувається, і впливати на те, що відбувається, людей, які здатні володіти собою в умовах хаосу та незрозумілості. Їй знадобляться люди, які...можуть не мати навиків у якійсь одній спеціальності, але володіють досвідом у деяких різних областях і здатністю екстраполювати ідеї з однієї сфери у іншу. Вона буде винагороджувати індивідуальність та підприємливість» [10, с. 287].

Появу нового типу суспільства, основанийого на розвитку техніко-технологічних засобів й, відповідно, наукового знання, обґрунтував П. Дракер, адже всі зміни, що пов'язані з інформаційно-технічним прогресом, дослідник визначав не просто як соціальні, а як фундаментальні зміни «у людському становищі». Так, на переконання вченого, «домінуючою соціальною групою будуть «працівники знань», вміння котрих ґрунтуватимуться на оперуванні теоретичними (рідше – теоретико-практичними) знаннями та освітою: «Освіченим буде вважатися той, хто буде здатний вчитися і продовжуватиме вчитися, особливо шляхом формальної освіти, впродовж всього життя... У «суспільстві знання» можливості лідерства будуть відкриті для всіх. Окрім того, можливості набуття знань більше не залежатимуть від отримання якоїсь визначеної освіти тільки в певному віці. Навчання стане індивідуальним, особистісним інструментом – доступним кожному в будь-якому віці, – хоча б тому, що безліч знань і умінь можна буде набути за допомогою нових навчальних технологій» [2]. Безсумнівно, нові науково-інформаційні галузі потребують «залучення, утримання та мотивації людей розумової праці... це слід здійснювати, підвищуючи значення їхньої діяльності, суспільне визнання і надаючи їм соціальну владу [20, р. 57]. Так, невід'ємна атрибутивна характеристика «суспільства знання», на переконання П. Дракера, – це мобільність «і в тому, де людина живе, і в тому, чим вона займається, і в тому, до яких співтовариств вона приєднується» [2]. Тому добровільні об'єднання – організації є «артефактом і творенням людини, соціальною технологією, ...адже у «суспільстві знання» віддачу дає не окрема людина. Людина – це, радше, витратний центр, ніж центр віддачі. Справжню віддачу дає тільки організація, спільнота» [2]. Однак саме поняття «людина організації», «людина спільноти» корелює з функціонуванням власне соціальної сфери, «котра потребує волонтерів. Водночас «працівники знання» також мають потребу у сфері, в якій вони могли б діяти як громадяни та створювати співтовариства... Фактично ж, чим більше людина задоволена своєю роботою, що ґрунтується на знанні, тим більше їй стає

необхідною окрема сфера соціальної діяльності» [2]. Проте основою інформаційного суспільства все ж таки залишатиметься «соціальне становище знань фахівців і суспільне визнання значення їхньої діяльності» [20, р. 56]. Отже, не віртуалізація життєдіяльності людини, а розвиток та ускладнення соціальної функціональності діючих суб'єктів суспільного життя є основою перетворення інформаційного суспільства на суспільство нових можливостей. Формування образу інформаційного суспільства як дієвого, що створює нові можливості для задоволення потреб людини [13, с. 18–19], дає змогу простежити зміни людської життєдіяльності під впливом інформаційно-технічних засобів.

Наступна низка концепцій відображає комунікативні аспекти становлення інформаційного суспільства, наголошуючи на ролі міжособистісного спілкування. Автором однієї із найфундаментальніших концепцій інформаційного суспільства є Г. М. Маклюен, котрий зміну історико-культурних епох пов'язує з розвитком конкретних засобів комунікації. Як стверджує дослідник, процес людського розвитку зумовлений трьома основними етапами, що охоплюють первісну, письмово-друкарську та технологічну стадії цивілізаційного поступу. Сучасна цивілізація «глобального села» («global village»), за словами Г. М. Маклюена, намагається відродити природне аудіовізуальне, багаторівневе сприйняття світу і колективність, але на новій електронній основі – через заміну письмово-друкарських мов спілкування радіотелевізійними та мережевими засобами масової комунікації [7, с.14]. Так, нові електронно-інформаційні засоби комунікації руйнують «галактику Гутенберга», зумовивши тим самим виникнення багатовимірного комунікативного простору. Канадський мислитель переконаний, що у наш час кожен із новітніх засобів комунікації дає поштовх до нового «розширення» людських можливостей, змінюючи як соціокультурний простір загалом, так і усвідомлення особи в його межах зокрема: «В нашу електричну епоху ми бачимо себе такими, котрих все більше й більше можна перевести у форму інформації й такими, що рухаємося у бік технологічного розширення свідомості» [8, с. 70]. Власне, «технологічне розширення» людини за допомогою електронних комунікаційних засобів та технологій Маклюен порівнює зі своєрідним «продовженням» центральної нервової системи особи. Відповідно, формується «всесвітня нервова система», котра «розширює» людину настільки, що зумовлює появу єдиного планетарного організму – «global village». Так, новітні технічні засоби формують нові суспільні запити й потреби, вони видозмінюють не тільки спосіб життєдіяльності людини та її повсякденні звички, а й моделі мислення та ціннісні орієнтації особи. Ідеї, запропоновані Г. М. Маклюеном, влучно екстраполюються на сучасний соціокультурний простір, допомагаючи особі стати учасником процесу функціонування новітніх комунікативних інформаційних систем.

Комунікативні аспекти інформаційного суспільства розглядає М. Кастельс, котрий основою «мережевого суспільства» вважає комп'ютерні мережі як надзвичайно вагомий чинник новітніх форм комунікації та інтерактивного спілкування. Зокрема, «електронні співтовариства», створені за допомогою Інтернету, як стверджує М. Кастельс, слугують вагомою підставою консолідації та інтеграції людей: «Нова комунікаційна система радикально трансформує простір і час, фундаментальні виміри людського життя. Місця позбавляються свого культурного, історичного, географічного значення та реінтегруються у функціональні мережі або в образні колажі, викликаючи до життя простір потоків, котрі змінюють простір місць... Матеріальний фундамент нової культури є простором потоків і позачасовим часом» [4, с. 353]. Звідси моделюється і потреба в людині «нового типу» – з'являються запити самопрограмування, уміння перенавчатися й пристосовуватися до умов, які постійно змінюються, здатність знаходити собі місце у все нових і нових проектах, спираючись не на зв'язки і позиції у корпоративній бюрократії, а на особисті мережеві контакти. Володіти капіталом вже недостатньо для утримання важелів влади. Особливої ваги набуває компендіум власних якостей: уміння вирішувати проблеми, здатність працювати в команді, адаптивність, уміння вчитися впродовж життя, спілкуватись тощо [12, с. 13]. Відповідно, інформаційно-комунікативні технології, як стверджує Ф. Уебстер, підкреслюють індивідуалізований характер людської діяльності, а «зміни, що відбулися в мережевому суспільстві, означають: людині слід звикати до гнучкості і в тому, що вона робить сьогодні, і в тому, що вона збирається робити в майбутньому, якщо вона хоче вижити в «системній рухливості» інформаційного капіталізму...Якщо ви не в мережі, ви не можете повноцінно брати участь в житті мережевого суспільства» [18, с. 139–140].

Так, дослідники неодноразово наголошували, що в сучасному інформаційному суспільстві знання й інформація визначаються як домінуючі цінності, крім того, простежується аксіологічний пріоритет нематеріальних цінностей особи, зокрема – самореалізації, саморозвитку, участі в організації та керівництві виробництвом, визнання та поваги особистої гідності, спілкування [3, с. 13]. Зокрема, теоретик інформаційного суспільства Ж.-М. Феррі зазначає: «Загальна риса всіх видів діяльності криється в тому, що вони пов'язані зі спілкуванням, тобто за своєю суттю не можуть бути механізовані й торкаються людської особистості: діяльність взаємодопомоги, підтримки, виховання, культурної чи спортивної розваги, дозвілля і які у своїй найзагальнішій формі сприяють, забезпечують ущільнюють соціальну інтеграцію» [10, с. 291]. Схожої думки дотримується дослідник світоглядних засад інформаційного суспільства А. Етціоні: «Люди можуть отримувати більше «психологічного доходу» від діяльності, не пов'язаної із матеріальним виробництвом, такої як культура, суспільне життя, міжособистісне спілкування та споглядання» [10, с. 309].

Президент Інституту інформаційного суспільства та відомий учений Й. Масуда запропонував екологічну парадигму розвитку інформаційного суспільства – «Комп'ютопії», що ґрунтується на ідеї симбіозу людини та природи на основі принципу синергізму. Й. Масуда стверджує, що на ґрунті біокомп'ютерної технології виникає нова культура (зміни у бажаннях, цінностях, способі життя та поведінки людини тощо), що зумовить появу нового генотипу людини – «Homo intelligens»: «Нова людина з'явиться як новий вид, котрий матиме високий рівень інтелектуальної інформації та знань (які стали доступні завдяки комп'ютеріві), завдяки новим засобам комунікації сформує вільні громадські інформаційні мережі» [9, с. 351]. Перетворення суспільства на екологічну систему веде до усвідомлення меж наукової технології, необхідності переходу до іншого типу взаємин з довкіллям – звідси й виникає ідея синергетичного суспільства: «Якщо розвиток технології та науки надає людині сили, співмірні з силами природи, то звідси випливає необхідність діяти в гармонії з природою при створенні синергетичного світу», – слушно зауважує В. Лях [6, с. 33–34]. Г. Сколімовський висвітлює гармонійне поєднання особи та інформаційно-технічного середовища, адже, за його словами, філософія техніки повинна стати філософією людини, згідно з якою людина має ставитися з повагою до рівноваги та гармонії у природі. Гуманістична філософія людини основана на переконанні, що людське поняття прогресу повинне передбачати не вимирання інших творінь природи чи омертвіння духовних вимірів людини, а передусім досягнення субстанційної глибини особи, яке здійснюється головним чином через розширення її духовних вимірів [10, с. 242–249]. Отже, життя у вимірах екологічного технічного імперативу передбачає узгодження дій людини з можливостями природи та перспективи гуманістичного виміру інформаційних технологій.

Так, у концепціях «інформаційного суспільства» порушують питання про нові моделі розвитку як суспільства загалом, так і людини зокрема, беручи за основу спробу гармонійного поєднання особи й інформаційно-технічного середовища. Однак в умовах інформаційної цивілізації з її прагненням до інновацій та абсолютизації перетворювальної сутності людини розмиваються смисложиттєві цінності традиційних вимірів людської життєдіяльності як основи соціального буття особи. Натомість людина зіштовхнулася з проблемою збереження цілісного «Я» в мінливому, мозаїчному світі, позаяк такі модуси, як гнучкість, мобільність, вміння пристосовуватися до перманентно змінних обставин є основою соціальних вимірів особи у інформаційному світі.

1. Белл Д. *Грядущее постиндустриальное общество. Опыт социального прогнозирования* [пер. с англ.] / Д. Белл. – [изд. 2-е, испр. и доп.]. – М.: Academia, 2004. – 788 с. 2. Друкер П. Ф. *Эра социальной трансформации*. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.archipelag.ru/geoeconomics/osnovi/leader/transformation/> 3. Жабінець Н.В. *Політичні цінності та їх втілення у процесі демократизації українського суспільства: Автореф. дис. канд. політ. наук: 23.00.03* / Н. Жабінець. – К.: Нац. пед. ун-т ім. М.П.Драгоманова, 2006. – 20 с. 4. Кастельс М. *Информационная эпоха. Экономика, общество и культура* [пер. с англ.] / М. Кастельс. – М.: ГУ ВШЭ, 2000. – 608 с. 5. Лем С. *Сумма технологий* [пер. с польск.] / С. Лем. – М.: Мир, 1968. – 608 с. 6. Лях В. *В поисках альтернативного майбутнього* / В. Лях // *Філософська і соціологічна думка*. – 1993. – № 6. – С.28–35. 7. Маклюэн М. *Галактика Гутенберга. Становление человека печатающего* [пер. с англ.] / М. Маклюэн. – М.: Академический проект, 2005. – 496 с. 8. Маклюэн Г. М. *Понимание Медиа: Внешние расширения человека* [пер. с англ.] / Г. М. Маклюэн. – М.: КАНОН-пресс-Ц, 2003. – 464 с.

9. Масуда Й. Гіпотеза про генезис *Homo intelligens* [пер. з англ.] / Й. Масуда // Сучасна зарубіжна соціальна філософія. – К.: Либідь, 1996. – С.335–361. 10. Новая технократическая волна на Западе [Текст] : научное издание / [под. ред. П. С. Гуревича]. – М.: Прогресс, 1986. – 453 с. 11. Пазенок В. С. Інформаційне суспільство і культура // Інформаційне суспільство у соціально-філософській ретроспективі та перспективі / В. В. Лях, В. С. Пазенок [та ін.]. – К.: ТОВ «XXI століття: діалог культур», 2009. – Розд. 1. – С. 10–45. 12. Райда К. Ю. Проблеми теоретичного осмислення концепції «інформаційного суспільства» в сучасній філософії та футурології. Концепція «інформаційного капіталізму» Мануеля Кастельса / К. Райда // Мультиверсум. Філософський альманах. – К.: Центр духовної культури, 2008. – № 70. – С. 3–13. 13. Рубанець О.М. Інформаційне суспільство: когнітивний креатив постнекласичних досліджень / О. Рубанець. – К.: ПАРАПАН, 2006. – 420 с. 14. Скалацький В. М. Інформаційне суспільство: сучасні теорії та моделі (соціально-філософський аналіз). Автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філософ. наук: 09.00.03. / В. Скалацький. – К.: КНУ ім. Т. Шевченка, 2006. – 16 с. 15. Скаленко О. Інформаційні основи суспільства знань / О. Скаленко, О. Пархоменко. – К.: УкрІНТЕІ, 2007. – 20 с. 16. Тоффлер О. Третя хвиля [пер. з англ.] / О. Тоффлер // Сучасна зарубіжна соціальна філософія. – К.: Либідь, 1996. – С. 275–334. 17. Тоффлер Э. Шок будущего [пер. с англ.] / Э. Тоффлер. – М.: АСТ, 2001. – 557 с. 18. Уэбстер Ф. Теории информационного общества [пер. с англ.] / Ф. Уэбстер. – М.: Аспект Пресс, 2004. – 400 с. 19. Bell D. *The Coming of Post-Industrial Society: A Venture of Social Forecasting* / D. Bell. – N.Y.: Basic Books, 1973. – 507 p. 20. Drucker Peter F. *Beyond the Information Revolution* / P. Drucker // *The Atlantic Monthly*. – October 1999. – Vol. 284. – № 4. – P.47–57. 21. Naisbitt J. *Megatrends: Ten New Directions Transforming Our Lives* / J. Naisbitt. – N.Y.: Warner Books, 1984. – 333 p.

УДК 1:572+130.2:141.7

Ольга Липка

Львівська національна музична академія ім. Миколи Лисенка

ПРОБЛЕМА ГУМАНІЗАЦІЇ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

© Ольга Липка, 2011

Проаналізовано особливості інформаційного суспільства, стан його розбудови в Україні. Автор осмислює можливості гуманізації людини у нових умовах та стверджує, що ці умови не сприяють поглибленню гуманності у відносинах між людьми.

Ключові слова: інформаційне суспільство, гуманізація, інформація.

Olga Lypka. The problem of humanization in the information society.

The author analyses the special features of the information society, the condition of its construction in Ukraine. The author estimates the possibilities of humanization of person in the new conditions. The author claims these conditions do not contribute to deepening the humanness in relations between people.

Keywords: the information society, humanization, information.

З середини 70-х років ХХ ст. у розвинених західних і деяких східних країнах суспільство почало набирати якісно нової форми. Його природа багато в чому не визначена, тому й називають його по-різному: постіндустріальне, інформаційне, техногенне, посткапіталістичне, постмодерне тощо. В останні роки превалує тенденція називати його «інформаційним суспільством». І хоча Україна не належить до провідних країн світу, вона стала на загальний шлях розвитку інформатизації. Українські вчені, услід за визначними зарубіжними дослідниками, намагаються осмислити нові явища в різних сферах, спрогнозувати їхній вплив на майбутнє.